

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

An mulier cognita ab alio in specie sui viri sit adultera

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Summula Raymundi

re potius non dicitur matrimonium

Secundo est notandū. q̄ ille casus quez raymundus hic ponit ita firmis ter et stricte ligat q̄ si paganus q̄ haberet plures vxores couerteret ad fidem. tunc deberet scrutari et interrogari ab eo quā pus sumpisset siue duxisset. et illā tenet retinere. als̄ autem dimittere

Tercio est notandū. q̄ illud impedimentū qd̄ auctor hic tangit in lra est inter illos q̄ hnt̄ p̄iuges viuētes. et istud impedimentū vocat̄ ligatōis Et d̄ esse illud cū quis alteri cōiungit carnaliter et m̄imonialiter. et impedimentū ligatōis nō solū tenet qm̄ aliqs̄ p̄iungit alteri carnaliter sequuta copula carnali. sed etiā tenet qm̄ aliqs̄ coniungit alteri dūmodo interuenit consensus de p̄senti. vt patet extra de sponsa

Quarto notandū. q̄ causa p̄pter quā vir poterit dimittere vxorē est nimia et inordinata fornicatio. et cum ipse dimittit eā nō potest aliā cognoscere fin̄ moderamē pus visum. et si tunc vxor ab eo nō est carnaliter cognita et alium virū admittit. adultera est. quia verum matrimonii cōter illas. licet ibi carnalis copula non sit sequuta

Ultimo nota. et ponat̄ casus q̄ tempore nocturnali veniat vnus fur ad hospiciū vnus qui habet pulcrā vxorem et volens intrare a marito audiatur qui surgens quasi credat talē extra domū circūquaqz ambulātem. et tunc fur intrat p̄ ostiū accedens vxorē sub illi⁹ verbis ipam subagitando quo facto recipiat vestimēta aliqua et recedat. Et marito reueniente ad vxorem volens eā p̄solari. et nunc ipa respōdet dicens tu apud me fuisti hic et me subagitasti et cognouisti carnaliter. Tunc dubitat̄ ex q̄ audivit ipam esse cognitā a fure vtrum ipsa sit tenenda. p̄ adultera. et vtrum ipsa sit sepanda ab eo. R̄ndetur q̄ nō. ex quo ipa credidit furē fore maritū eius. et fuit decepta p̄ verba furis. tunc nō est ab eo sepanda. Si autē furē nouisset nō fore maritū eius et fornicationē euz et eo commississet. tunc esset adultera et separanda ab eo

Si tua sit coniunx infecta licet fugias hanc

.i. accipe .i. nō potes vxorē .i. quiscz

Ducere non debes aliam. donec moriatur

requirit p̄uideas mulieri .i. nutrimenta

Ipsa fides q̄ vult des corporis huic alimenta

valeas caste viuas s̄ potes abstinere s̄ mulier leprosa

Si potes abstinere. si non. eadem tibi carnis

.i. tribuat .i. transgressor legitimi thori. si aliā mulierē cognouerit

Debita persoluet vel adulter eris

alunde

.i. p̄uet mēbro virili .i. dimittat virū

Si vir castretur sua nunq̄ deserat illum

s̄ relinquat mulierē

.i. illa sustineat defectū

Femina. nec vir eam. quocunqz modo patiatur

Hic magister ponit aliū casum de matrimonio dicens si tua mulier eēt infecta euz aliquo veneno vel cum aliqua infirmitate vel cum lepra. tunc

Folio lxxxj

Propter illam causam matrimonium potest dissolui et separari, et post separationem et dissolutionem vir non debet sumere aliam uxorem nisi ipsa sit mortua. et si ipsa est indigens et egena tunc vir tenetur ei procurare et dare nutrimentum corporis. Tunc ibi (Si potes abstinere) vult tantum si masculus potest tunc debet continenter vivere. vel si utriusque velit coire tunc noscat uxorem leprosam siue infectam ne aliunde adulterium committat. Tunc ibi (si vir castratus) magister ponit documentum aliud siue alius casum dicens. si vir putaretur membris sexualibus siue genitalibus quocumque modo hoc fieret. tunc ipsa mulier non debet eum propter hoc deserere. et econverso si mulier occuparet apostematibus vel alijs infirmitatibus per tres vel per sex annos vel plures. tunc propterea vir non deberet mulierem derelinquere.

¶ Circa istam nota. Ex quo vir et uxor sunt una caro et cum hoc animo debent inuicem commorari. Et si vir tunc non potest habere abstinentiam carnis. unde tunc debet postulare debitum carnis ex quo ipsa esset infecta cum aliquo veneno vel cum aliqua infirmitate ut ista dicitur. et sic erit dubium an ipse debet postulare iuxta conjugalia ab ipsa uxore infecta an ab aliena. non primum. quia separatio est facta etiam non secundum. quia si alius faceret fieret adulter. Ibi videtur finis textum. quia mulier leprosa siue veneno infecta debet ei persolvere debitum thori ne fiat adulter. Et hoc est verum si ipse vir nullatenus potest coitu carere.

¶ Secundo est notandum. magister in ista ponit duos casus. primum de lepra secundum de castratione siue de inhabilitatione. et ambo debent intelligi dummodo accederet post copulam carnalem. quia ante copulam carnalem tam lepra quam castratio impedit matrimonium contrahendum et dirimit contractum.

¶ Item notandum finis sancti Thomae. cum infecta lepra post copulam carnalem licet tenetur viro redde iura conjugalia. non autem tenetur viro cohabitare. quia non tam cito inficitur quis ex coitu sicut ex frequenti cohabitatione. Si autem alter conjugum posset abstinere melius esset quia ut sic possent generari pueri leprosi vel ipse vir etiam quicquid posset infici ab ipsa muliere. ut dicitur ista. et si potes abstinere. Item filius debet manere cum sano ne inficiatur. Et dicitur littera (Ducere non debes aliam) et ibi innuit tantum quia lepra non est impedimentum impediens matrimonium contractum.

¶ Tercio est notandum. quia sponsalia lepra si pueniente licite possunt dissolvi et solui. et sanus ad copulam maritalem consumendam compelli non debet. ut patet de coniugio leproso. capitulo ultimo.

¶ Quarto notandum. quia vir sanus mulieri leprose de necessarijs puidetur reddere. ut est de victu et vestitu. et licet isti sunt separati ab inuicem propter hoc ne alter ab altero inficiatur. tamen quo ad eorum bona que possident separari non possunt.

¶ Quinto nota. Et ista habet quod ipse vir post copulam carnalem si fiat impotens qui prius fuit potens tunc mulier non debet eum relinquere propter hoc. et consimiliter econverso. Si ipsa mulier postquam est cognita a viro fiat impotens et ei inepta tunc ipse vir propter hoc non debet eam dimittere. Ratio illius est talis quia matrimonium est vinculum indissolubile quod stabit per totam vitam conjugatorum. non interueniente adulterio.

¶ Ultimo est notandum. quia consilium est ut iste qui est magis aptus ad coitum continenter vivat ne fiat adulter. Omnis enim ille adulter est qui cognoscit aliam mulierem a sua legitima uxore.